

Environment and energy

Miljö och energi

We have plenty of untouched nature, clean water and fresh air in the Nordic countries, but we must keep a close eye on the environment so that future generations will also be able to enjoy this. In the Nordic countries, there is a long tradition of cooperating on natural and environmental issues.

In this chapter you can find information on areas such as

- land use
- energy supply and use
- global warming
- emissions
- organic farming

More detailed information on the subject and longer time series is available in the Nordic database, more specifically under Environment and energy.

Vi har gott om orörd natur, rent vatten och frisk luft i Norden, men vi måste hålla ett vaksamt öga på miljön om kommande generationer också ska kunna ha glädje av detta. I de nordiska länderna finns det en lång tradition av att samarbeta om natur- och miljöfrågor.

I detta kapitel finner du information om områden som

- markanvändning
- energiförsörjning och energianvändning
- global uppvärmning
- utsläpp
- ekologiskt jordbruk

Mer detaljerad information om ämnet och längre tidsserier finns tillgängliga i den nordiska databasen, mer specifikt inom Miljö och energi.

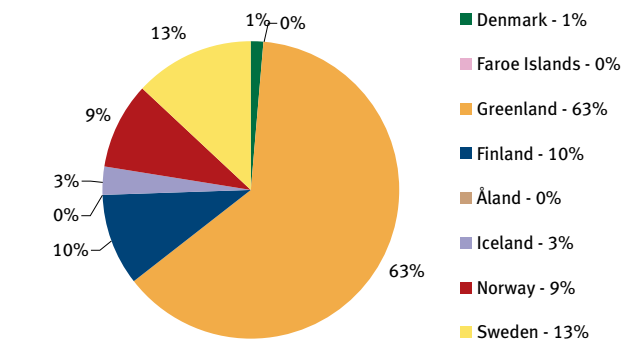
Total area in the Nordic countries

The Nordic countries comprise a total area of 3.5 million sq km. Even without Greenland and the Norwegian islands of Svalbard and Jan Mayen, the remaining part of the Nordic countries covers a vast area of 1.2 million sq km. This area is the size of Germany, France and Italy together. The Nordic region stretches over five time zones. To the east, the region borders on Russia, and in fair weather one can just make out the Canadian coastline to the west. To the south, its neighbours are Germany and Poland, and to the north: the Arctic Ocean.

However, with a population of only 25 million, the region has one of the lowest population densities in the world. The low density is partly due to the fact that large parts of the Nordic countries are marginal areas, where nature puts limitations on settlement. Denmark (excluding the Faroe Islands and Greenland) has the highest population density in the Nordic countries with 128 people per sq km and, thus, differs significantly from the other Nordic countries in this respect. In both Norway and Denmark 30–40 per cent of the population is to be found in the vicinity of the respective capitals. In Iceland it is more than 60 per cent.

Total area in the Nordic countries. 2009

Total areal i Norden

Area02

Source: National statistical institutes and National Land Survey of Finland.

Figur 1.1

Total areal i Norden

De nordiska länderna täcker en total areal av 3,5 miljoner km². Även utan Grönland, Svalbard och Jan Mayen utgör den resterande delen av Norden ett enormt område, nämligen 1,2 miljoner kvadratkilometer. Det är en yta av samma storlek som Tyskland, Frankrike och Italien tillsammans. Norden sträcker sig över fem tidszoner. I öster gränsar Norden mot Ryssland, och i väster kan man skymta Kanadas kust i klart väder. I söder är Norden granne till Tyskland och Polen och i norr gränsar Norden till Ishavet.

Med en befolkning på endast 25 miljoner är emellertid regionen en av de minst tätbefolkade i världen. Detta beror huvudsakligen på att naturen sätter gränser för bosättning i de nordiska länderna. Danmark (exklusive Färöarna och Grönland) har den högsta befolkningstätheten i de nordiska länderna med 128 personer per km² och skiljer sig alltså väsentligt från de övriga nordiska länderna i detta avseende. I både Norge och Danmark finns 30–40 procent av befolkningen i närheten av huvudstaden. När det gäller Island är det mer än 60 procent.

Markanvändning

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Total area, sq km	43 561	1 396	2 166 086	338 424	1 552	103 300	323 782	450 295	Total area, km²
<i>Per cent</i>									<i>Procent</i>
Total area	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Total areal
Arable land and gardens	58.1	..	..	6.8	9.0	1.3	2.6	5.8	Åkermark och trädgårdar
Meadows and pastures	8.2	..	0.0	0.1	3.5	17.0	0.5	1.0	Ängsmark och betesmark
Forests	12.2	..	0.0	67.6	60.4	1.5	37.1	50.5	Skog
Other land area	20.0	99.4	18.9	15.4	25.5	67.1	53.2	33.8	Övrig landareal
Lakes	1.5	0.6	..	10.2	1.6	2.6	5.7	8.9	Sjöar
Icecap area	..	..	81.1	0.0	.	10.7	1.0	0.1	Glaciärer

Area02

Source: National statistical institutes, Finnish Forest Research Institute and Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry, Finland.

Note: Finland: Includes Åland.

Not: Finland: Inkluderar Åland.

Land use

Climatic conditions and quality of land determine how the land is used. In densely populated Denmark there is hardly any wild nature left. Most of the scarce forests are plantations, and 65 per cent of Denmark's total area is cultivated or zoned as gardens or parks. In the other Nordic countries, it is less than 10 per cent of the area. Around 17 per cent of the land area in Iceland is used for permanent meadows and pastures. Both Finland and Sweden have large forest areas. Almost 70 per cent of the total area of Finland and more than 50 per cent of the total area of Sweden is covered by forest.

Markanvändning

Klimatförhållandena och jordmånen avgör hur marken används. I det tätbefolkade Danmark finns nästan ingen ursprunglig natur kvar. Det mesta av den sparsamt förekommande skogen är planterad och 65 procent av hela Danmarks areal är uppodlad eller använd till trädgårdar och parker. I de andra nordiska länderna gäller detta mindre än 10 procent av arealen. Omkring 17 procent av landarealen på Island används till permanent ängsmark och betesmark. Både Finland och Sverige har stora skogsarealer. I Finland är nästan 70 procent och i Sverige 50 procent av den totala landarealen täckt av skog.

Did you know that ... Finland has 188 000 lakes and 180 000 islands.

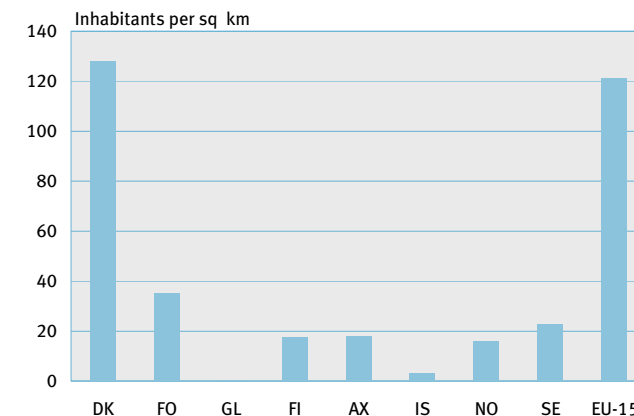
Visste du att ... Finland har 188 000 sjöar och 180 000 öar.

Population density. 2009

Figure 1.2

Befolkningstäthet

□ Dens01

Source: National statistical institutes, National Land Survey of Finland and Eurostat.

Note: EU-15; 2006 data.

Not: EU-15; 2006 års uppgifter.

Area and population. 2008

Table 1.2

Areal och folkmängd

	Denmark	Faroe Islands	Greenland	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	
Total area, sq km	43 561	1 396	2 166 086	338 424	1 552	103 300	323 782	450 295	Total area, km²
Water and icecap area, sq km	671	9	1 755 637	34 526	25	13 700	21 445	39 960	Vatten och glaciärer, km ²
Land area, sq km	42 890	1 387	410 449	303 899	1 527	89 600	305 407	410 335	Landareal, km ²
									<i>1 januari 2009</i>
Population	5 511 451	48 778	56 194	5 326 314	27 456	319 368	4 799 252	9 256 347	Folkmängd
Inhabitants per sq km land area	127.9	34.9	0.1	17.5	18.0	3.6	15.7	22.6	Invånare per km ² landareal

□ Area02, Dens01 and Popu01

Source: National statistical institutes and National Land Survey of Finland.

Note: Finland; Includes Åland.

Not: Finland; Inkluderar Åland.

Energy

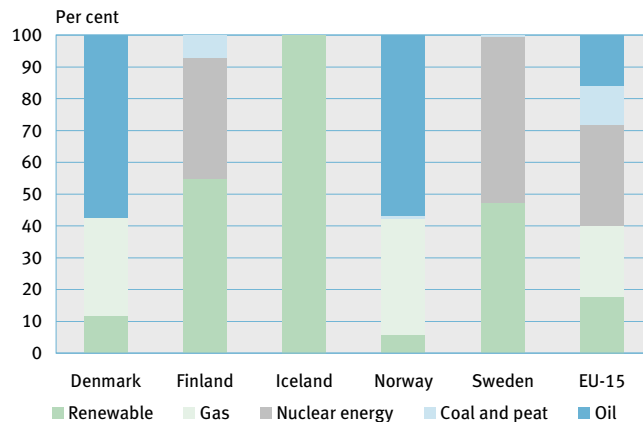
Energy production and energy use have a major environmental impact. The environmental problem is not so much the production or use of energy per se as the fact that most of the energy use in the world stems from fossil fuels, which results in the emissions of CO₂ (carbon dioxide), contributing to the greenhouse effect. However, electricity based on hydro- and wind power does not give rise to the emission of CO₂, and especially Norway and Iceland, but also Sweden, have a significant production of electricity based on hydropower.

Geothermal energy production, which is the most important source in Iceland, and nuclear power, which is a major source of energy in Finland and particularly in Sweden, does not give rise to the emission of CO₂. Except in Denmark, the energy production generated in the Nordic countries results in only moderate emissions of greenhouse gases compared to other developed countries of similar size.

Indigenous energy production. 2007

Figure 1.3

Inhemsk energiproduktion

Ener06
Source: Eurostat.

Energi

Energiproduktion och energianvändning har stor inverkan på miljön. Miljöproblemet är inte så mycket produktionen eller användningen av energi i sig som det faktum att huvuddelen av den energi som används i världen kommer från fossila bränslen som ger utsläpp av CO₂ (koldioxid), vilket bidrar till växthuseffekten. Elektricitet baserad på vatten- och vindkraft genererar emellertid inga utsläpp av CO₂ och särskilt Norge och Island, men även Sverige, har en betydande elproduktion baserad på just vattenkraft.

Energiproduktion från geotermisk energi, som är dominerande på Island, samt kärnkraft, som spelar en betydande roll i Finland och särskilt Sverige, ger inte heller några utsläpp av CO₂. Med undantag av Danmark medför de nordiska ländernas energiproduktion endast ringa utsläpp av växthusgaser jämfört med andra industrialiserade länder av motsvarande storlek.

Final consumption of energy. 2007

Table 1.3

Slutlig energiförbrukning

Tonnes oil equivalents per person	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	Ekvivalenta oljeton per person
Total	2.9	5.0	7.4	4.0	3.7	Totalt
Industry	0.5	2.4	2.6	1.3	1.4	Industri
Transport	1.0	1.0	1.2	1.2	1.0	Transporter
Households, trades, services, etc.	1.3	1.6	3.6	1.5	1.3	Hushåll, handel, service m.m.

Ener10 and Popu02

Source: Eurostat.

Note: Iceland: 2006 data.

Not: Island: 2006 års uppgifter.

Did you know that ... about half of Sweden's and Finland's energy production stems from renewable energy such as hydro power.

Visste du att ... ungefär hälften av Sveriges och Finlands energiproduktion kommer från förnybara energikällor såsom vattenkraft.

Energy sources

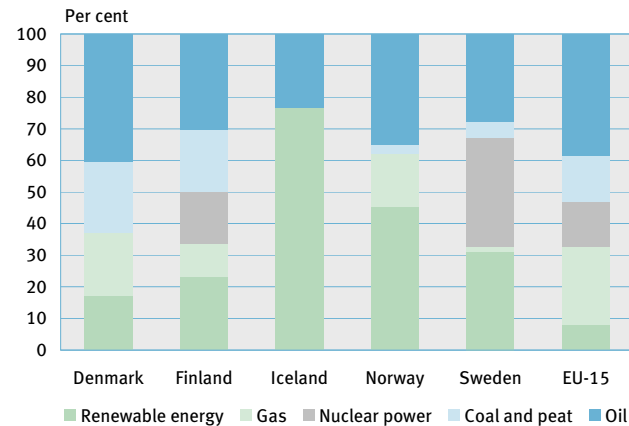
The most important energy sources in the Nordic countries measured in terms of energy supply in million toe (tonnes oil equivalent) are in order of importance: oil, solid fuels (e.g. coal and wood), nuclear power, hydro-, geothermal and solar energy, and gas. Hydro- and geothermal power are major sources of energy in the Nordic countries, as compared, for example, to other OECD countries. Particularly in Iceland and Norway, hydro- and geothermal power constitute a major share of the overall energy supply. Denmark depends almost entirely on thermal power generated from coal, oil and gas. Iceland obtains a substantial part of its energy for heating from geothermal energy and depends almost entirely upon hydropower resources for its production of electricity.

The indigenous production of energy in the Nordic countries has risen considerably over the last couple of decades – especially in Denmark and Norway. Nuclear power is not produced in Denmark, Iceland and Norway. However, it is Sweden's most important source of energy and constitutes 34 per cent of its energy supply. In Finland, it provides 17 per cent of the energy supply. With their oil fields in the North Sea, Denmark and especially Norway have a very large production of oil and gas.

Energy supply by source. 2007

Figure 1.4

Energitillgång per bränsleslag

© Ener05
Source: Eurostat.
Note: Iceland: 2006 data.
Not: Island: 2006 års uppgifter.

Energikällor

De viktigaste energikällorna i de nordiska länderna räknat i energitillskott i miljoner toe (tonnes oil equivalent, ekvivalenta oljeton) är i storleksordning: olja, fasta bränslen (exempelvis kol och ved), kärnkraft, vattenkraft, jordvärmeenergi, solkraft och gas. Vattenkraft och jordvärmeenergi är mer betydande kraftkällor i de nordiska länderna än i exempelvis andra OECD-länder. Särskilt på Island och i Norge utgör vattenkraft och jordvärmeenergi den största andelen av den totala energiförsörjningen. Danmark är nästan uteslutande beroende av termisk kraft genererad från kol, olja och gas. Island utvinner en väsentlig del av sin energi för uppvärmning från geotermisk energi och är nästan helt beroende av vattenkraftkällor för sin produktion av elektricitet.

Den inhemska produktionen av energi i de nordiska länderna har ökat väsentligt under de senaste årtiondena – särskilt i Danmark och Norge. Kärnkraft produceras inte i Danmark, Norge eller på Island. Det är emellertid Sveriges viktigaste energikälla och utgör omkring 34 procent av dess energitillgång. I Finland utgör kärnkraften 17 procent av energitillgången. Med sina oljefält i Nordsjön har Danmark och i synnerhet Norge en mycket stor produktion av olja och gas.

Global warming

Carbon dioxide is the greenhouse gas with the greatest overall impact on the earth's energy balance. According to the Kyoto Protocol, which forms the basis for an international agreement on greenhouse gas emissions, the industrial countries are to ensure jointly that, during the period from 2008–2012, the overall emission of greenhouse gases is reduced to at least 5 per cent below 1990 levels. The EU nations have decided that 20 per cent of energy consumption in 2020 must come from renewable energy while reducing greenhouse gases at 20 per cent compared to 1990 levels. In addition, it introduced an indicative target to increase energy efficiency by 20 per cent. Some nations have implemented even more ambitious targets.

Global uppvärmning

Koldioxid är den växthusgas som har störst total effekt på jordens energibalans. Enligt Kyotoprotokollet, som utgör basen för ett internationellt avtal om utsläpp av växthusgaser, skall industriländerna gemensamt, svara för att de totala utsläppen av växthusgaser i världen minskas till minst 5 procent under 1990 års nivåer under tiden 2008–2012. EU-länderna har beslutat att 20 procent av energiförbrukningen år 2020 skall komma från förnybar energi och att samtidigt minska växthusgaserna med 20 procent jämfört med 1990 års nivåer. Dessutom införde man ett vägledande mål att öka energieffektiviteten med 20 procent. Vissa länder har infört ännu mer ambitiösa mål.

Emissions of greenhouse gases. 2007

Table 1.4

Utsläpp av växthusgaser

1 000 tonnes CO ₂ equivalents	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	CO ₂ -ekvivalenter, 1 000 ton
Total greenhouse gases	66 641	78 345	4 482	55 050	65 412	Växthusgaser totalt
CO ₂ (carbon dioxide)	53 228	66 103	3 289	44 962	51 621	CO ₂ (koldioxid)
CH ₄ (methane)	5 748	4 443	484	4 411	5 357	CH ₄ (metan)
N ₂ O (nitrous oxide)	6 780	6 864	359	4 233	7 181	N ₂ O (dikväveoxid)
HFC (hydrofluorocarbons)	840	904	59	566	855	HFC (fluorkolväte)
PFC (perfluorocarbons)	15	8	281	801	248	PFC (perfluor-kol)
SF ₆ (sulphur hexafluoride)	30	23	10	76	150	SF ₆ (svavel hexafluorid)

Emis11

Source: UNFCCC.

Emissions of greenhouse gases

In Iceland, Finland and Norway the emissions of greenhouse gases in 2007 is above 1990 level. The emissions have risen by 10 per cent in Finland and Norway, and in Iceland it has risen by as much as 32 per cent. The emission is below 1990 level in both Sweden and Denmark. Denmark was 3.5 per cent below 1990 level in 2007, while Sweden did even better and reduced emissions by almost 10 per cent since 1990. Sweden is also in the lead measured in low greenhouse gas emissions per capita.

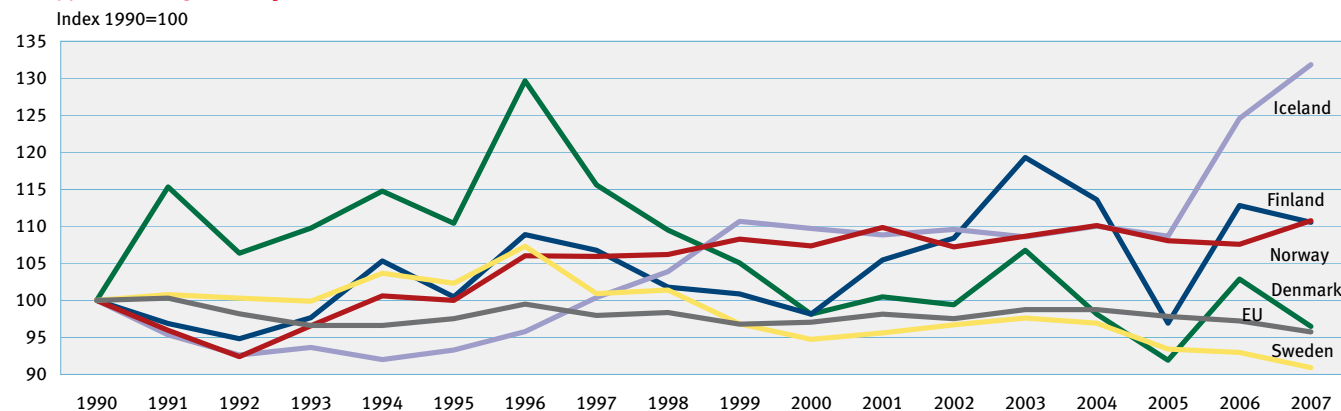
Utsläpp av växthusgaser

På Island samt i Finland och Norge ligger utsläppen av växthusgaser år 2007 över nivån för 1990. Utsläppen har ökat med 10 procent i Finland och Norge och på Island har de ökat med så mycket som 32 procent. Utsläppen ligger under nivån för 1990 i både Sverige och Danmark. Danmark var 3,5 procent under 1990 års nivå under 2007, medan Sverige har minskat utsläppen med nästan 10 procent sedan 1990. Sverige ligger också i täten mätt i låga utsläpp av växthusgaser per capita.

Emissions of greenhouse gases (CO₂ equivalents)

Figure 1.5

Utsläpp av växthusgaser (CO₂-ekvivalenter)

Emis11
Source: UNFCCC.

Greenhouse gas emissions per capita

Table 1.5

Utsläpp av växthusgaser per person

CO ₂ -equivalents, tonnes	Denmark	Finland	Iceland	Norway	Sweden	CO ₂ -ekvivalenter, ton
1990	13.4	14.2	13.4	11.7	8.4	1990
2000	12.7	13.4	13.4	11.9	7.7	2000
2007	12.2	14.8	14.6	11.8	7.2	2007

Emis11 and Popu02
Source: UNFCCC.

Acidification

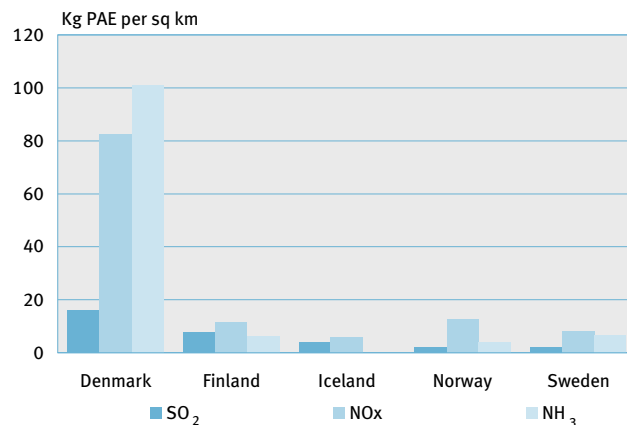
The acidification of water and soil results from the emission of sulphur oxides (SO₂), nitrogen oxides (NOx), and ammonia (NH₃). Emissions of these compounds stem primarily from the combustion of fossil fuels and emissions from farms with animals. Acidification can lead to forest dieback and harm to animals and vegetation in water areas. Acidification can also damage buildings and monuments. The quality of soil and vegetation determines the magnitude of the impact, as the presence of lime, in particular, may reduce or neutralise the impact of acidification.

The emission of sulphur oxides has been heavily reduced in most of the Nordic countries from the early 1980s to the end of the 1990s. There has also been a reduction in the emission of nitrogen oxides but not to the same degree. There is a great presence of lime in soil and in water areas in Denmark, which neutralises the effect of acidification. The critical load is not exceeded anywhere in Iceland and acidification is not a problem. The Swedish and Norwegian nature, which is lime-deficient, is to a different extent vulnerable to acidification of soil, lakes and watercourses. In relation to the land area Denmark has by far the highest emission of acidifying substances.

Emissions of acidifying substances. 2007

Figure 1.6

Utsläpp av försurande ämnen

Emis12

Source: UNFCCC and national statistical institutes.

Försurning

Försurningen av vatten och jord beror på utsläpp av svaveloxider (SO₂), kväveoxider (NOx) och ammoniak (NH₃). Utsläppen av dessa föreningar härrör i första hand från förbränningen av fossila bränslen och utsläpp från jordbruk med boskap. Försurningen kan leda till att skogen dör och att djur och vegetation i vattenområden skadas, liksom byggnader och monument. Jordmånen och vegetationens egenskaper är avgörande för skadornas omfattning, eftersom förekomsten av i synnerhet kalk kan minska eller neutralisera effekten av försurningen.

Utsläppen av svaveloxid har minskat kraftigt i de flesta nordiska länderna från början av 80-talet till slutet av 90-talet. Även utsläppen av kväveoxider har minskat men inte i samma utsträckning. I Danmark finns mycket kalk i jorden och vattnet vilket motverkar försurning. Den kritiska belastningen överskrids inte någonstans på Island, och försurning är inte ett problem. Den kalkfattiga svenska och norska naturen är sårbar på ett helt annat sätt genom försurningen av jord, sjöar och vattendrag. I förhållande till landarealens storlek har Danmark de klart största utsläppen av försurande ämnen.

Fertilizers

Animal and crop production in the agricultural sector involves the use of both manure and commercial fertilizers. This adds nitrogen (N), phosphorus (P) and potassium (K), which are the main ingredients in commercial fertilizers, to the soil. Parts of nitrogen and phosphorus and, to a lesser extent, potassium are not absorbed by plants but are washed out of the soil and taken to the sea by water runoffs. In particular, the release of nitrogen can lead to an unwanted algae growth, which is harmful to the marine environment. The following measures are taken to limit the runoff of soil nutrients: better management of the use of fertilizers, better cultivation systems, and technical facilities.

The consumption of commercial fertilizers affecting the environment has generally declined over the last ten years.

Gödningsmedel

Boskapsuppfödning och produktion av grödor i jordbrukssektorn innefattar användning av både naturgödsel och konstgödsel. Detta tillför jorden kväve (N), fosfor (P) och kalium (K), som är de aktiva huvudingredienserna i konstgödsel. En del av kvävet och kaliumet och en mindre del av fosfor absorberas inte av växterna utan urlakas ur jorden och förs via vattendragen till havet. Särskilt utsläppen av kväve kan leda till oönskad alg-tillväxt, som är skadlig för den marina miljön. Följande åtgärder har vidtagits för att begränsa avrinningen av näringsämnen i jorden: mer effektiv användning av gödsel, bättre odlingsmetoder samt tekniska åtgärder.

Användningen av konstgödsel med miljöeffekter har allmänt sett minskat under de senaste tio åren.

Consumption of commercial fertilizers. 2007/2008

Table 1.6

Användning av handelsgödsel

1 000 tonnes	Denmark	Finland	Åland	Iceland	Norway	Sweden	1 000 ton
Nitrogen (N)	220.4	162.9	0.8	15.3	116.4	166.5	Kväve (N)
Phosphorus (P)	13.8	16.2	0.1	5.5	13.4	14.2	Fosfor (P)
Potassium (K)	59.8	50.3	0.4	4.2	50.4	31.2	Kalium (K)
<i>Kg per ha arable land</i>							<i>Kg per ha åkermark</i>
Nitrogen (N)	87.1	70.8	57.3	113.9	138.3	62.9	Kväve (N)
Phosphorus (P)	5.5	7.0	7.2	41.0	15.9	5.4	Fosfor (P)
Potassium (K)	23.6	21.9	28.6	31.3	59.9	11.8	Kalium (K)

☐ Fert01 and Area02

Source: National statistical institutes and Information Centre of the Ministry of Agriculture and Forestry, Finland.

Note: Åland and Sweden: 2006/2007 data. Finland: Excl. forest fertilizers.

Not: Åland och Sverige: 2006/2007 års uppgifter. Finland: Exkl. skogsgödselmedel.

Pesticides

Pesticides are chemical products used primarily in the agricultural sector to fight weeds, fungi and insects. Pesticides can harm environmental conditions for wild animals, plants and insects but are not harmful to the plant they are intended to protect. Pesticides also accumulate in lakes and water streams, causing pollution.

Pesticides are divided into three different groups: herbicides against weeds, fungicides against fungi, and insecticides against unwanted insects. In addition, growth regulators are used, for example, to control the length of the straw in grain. There are major year-to-year variations in pesticide application, based on weather and other factors – for example, changes in what is cultivated.

The total amount of pesticides used in the Nordic countries has been cut almost in half since 1985. Since the 1980s, inorganic fungicidal compounds with application rates of several tens of kilograms per hectare have been replaced by more active organic compounds with application rates of a few kilograms per hectare.

Bekämpningsmedel

Bekämpningsmedel är kemisk-tekniska produkter som huvudsakligen används inom jordbruket för att bekämpa ogräs, svamp och insekter. Bekämpningsmedel kan ha skadlig inverkan på levnadsvillkoren för vilda djur, växter och insekter, men skadar inte de odlade växter som de är avsedda att skydda. Medlen kan också ackumuleras i och förorena sjöar och vattendrag.

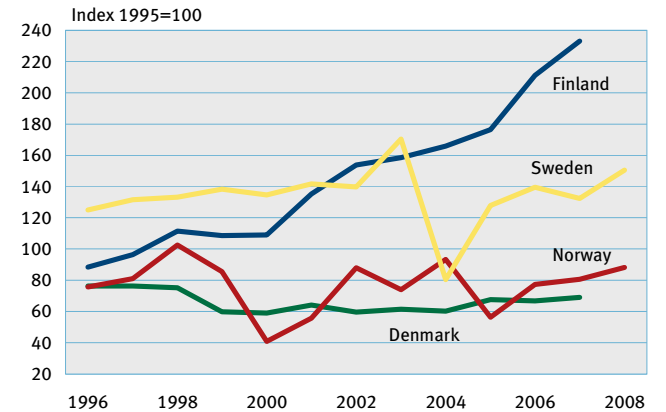
Bekämpningsmedel kan indelas i tre olika grupper: ogräsmedel mot ogräs, svampmedel mot svamp och insektsmedel mot skadeinsekter. Dessutom används tillväxtreglerande medel, exempelvis för att kontrollera stjälkens längd på spannmål. Det finns stora skillnader i förbrukningen av bekämpningsmedel mellan olika år beroende på väder och andra faktorer, exempelvis förändringar beträffande de grödor man odlar.

Den totala förbrukningen av bekämpningsmedel i de nordiska länderna har nästan halverats sedan 1985. Sedan 80-talet har oorganiska svampmedel med förbrukningstal på åtskilliga tiotals kilo per hektar nu ersatts av organiska föreningar som är mer aktivt biologiska med förbrukningstal på några kilo per hektar.

Consumption of pesticides

Figure 1.7

Total förbrukning av bekämpningsmedel

Fert02

Source: National statistical institutes and Finnish Food Safety Authority Evira.

Organic farming

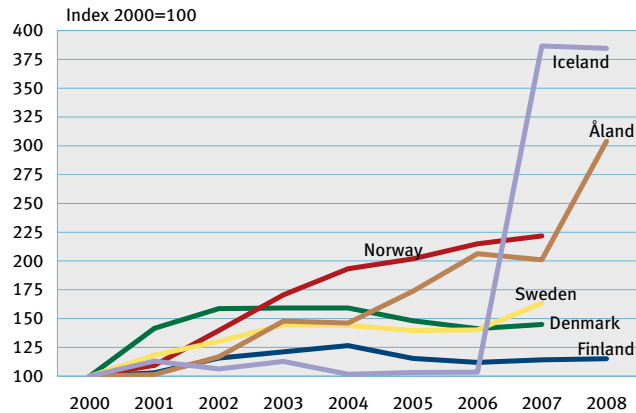
Organic farming is a form of agriculture that relies on the management of ecosystems and seeks to reduce or refrain from adding material. It is especially important not to add artificial substances, such as fertilizers or chemical pesticides. Organic farming tends to have lower intensity than conventional farming. It is an approach that looks at the big picture and intends to develop the ecosystem that can survive for a very long time (sustainable agriculture), a diversity of species (biodiversity) and ecosystem live in the soil (topsoil).

The organic farming area has risen in all of the Nordic countries since 2000. Norway has increased the area by more than twice, while Finland has had a more moderate growth by 15 per cent. The organic farming area has also risen remarkably in Iceland and Åland.

Organic farming area

Figure 1.8

Ekologisk jordbruksareal

Öeko01

Source: National statistical institutes and Information Centre of Agriculture and Forestry, Finland.

Ekologiskt jordbruk

Ekologiskt jordbruk är en form av jordbruk som förlitar sig på förvaltande av ekosystem och strävar efter att minska eller helt avstå från att tillföra material. Särskilt viktigt är det att inte tillföra konstgjorda ämnen som handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel. Ekologiskt jordbruk tenderar att ha lägre intensitet än konventionellt jordbruk. Det är ett förhållningssätt som ser till helheten och avser att åstadkomma ekosystem som kan fortleva mycket länge (hållbart jordbruk), en mångfald av arter (biodiversitet) och levande ekosystem i jorden (matjorden).

Det ekologiska jordbruket har ökat i alla nordiska länder sedan 2000. Norge har mer än fördubblat området för ekologiskt jordbruk, medan Finland har haft en mer måttlig tillväxt med 15 procent. Det ekologiska jordbruket har också ökat anmärkningsvärt på Island och Åland.

